

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 2 =====

Geografija Slovenije

Torek, 2. junij 2009 / 80 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpiti pola vsebuje 21 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 2 strani.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

D1 – SLOVENIJA

1. Obkrožite najbolj **razširjeno drevo** v Sloveniji:

hrast graden,
črni bor,
bukev.

(1 točka)

2. Dopolnite besedilo.

V nižinah Slovenije prevladujejo _____ gozdovi, ob zgornji gozdni meji pa _____ gozdovi. V slovenskih Alpah je zgornja gozdna meja na nadmorski višini _____, najpogosteje zastopani drevesi ob zgornji gozdni meji sta _____ in _____.

(2 točki)

3. Obkrožite, na katerih pobočjih **terciarnih gričevij** na vzhodu in jugozahodu Slovenije je več **antropogeno spremenjenih prsti**, in opišite zakaj.

Prisojna pobočja
Osojna pobočja

Opis: _____
(2 točki)

4. **Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje pokrajino na **neprepustnih sedimentih** v nižinskem svetu Slovenije, kjer je **stalno visoka talna voda** in so **pogoste poplave**. Kateri tip prsti nastaja v takih razmerah? Napišite eno od značilnosti te prsti, razen mokrotnosti, in ovrednotite tip prsti glede primernosti za kmetijstvo.

Tip prsti: _____

Značilnost: _____

Ovrednotenje: _____
(3 točke)

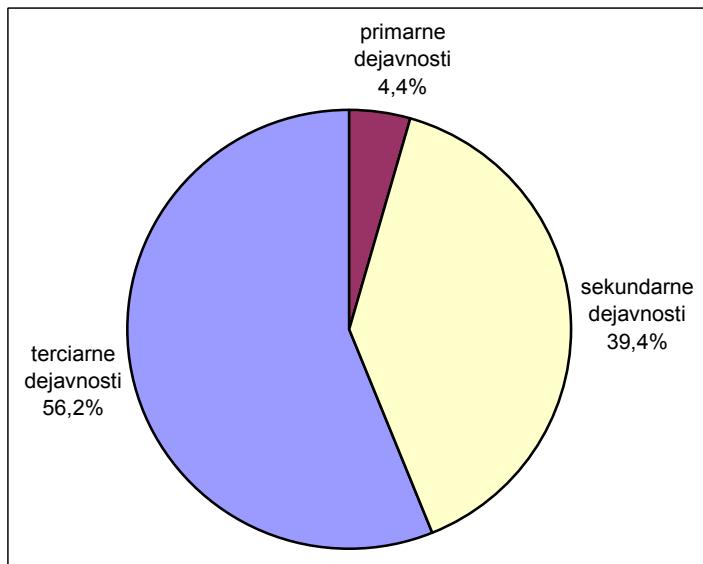
5. Pokrajine s podobnimi značilnostmi, kakor jih prikazuje **priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2)**, so po 2. svetovni vojni pretežno **izsuševali**. Opišite vzrok za izsuševanje po 2. svetovni vojni in vzrok za ohranjanje mokrišč danes.

Vzrok za izsuševanje: _____

Vzrok za ohranjanje mokrišč: _____
(2 točki)

D2 – SLOVENIJA

6. **Graf 1** prikazuje zaposlitveno sestavo prebivalstva v Sloveniji leta 2003 po sektorjih dejavnosti. Kako imenujemo **družbo** s tako zaposlitveno sestavo in kolikšen je **delež** zaposlenih v sektorju, ki mu pripada **industrija**?

Graf 1

(Vir: Likar, M., 2006: Geografske značilnosti Slovenije, str. 74. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Družba: _____

Delež: _____

(2 točki)

7. Napišite **glavni lokacijski dejavnik** za razvoj **živilske industrije** v **Ljubljani**, **tekstilne industrije** v **Metliki** in **pohištvene industrije** na **Bledu**.

Živilska industrija: _____

Tekstilna industrija: _____

Pohištvena industrija: _____

(2 točki)

8. Obdobjem na levi pripišite **črko**, ki označuje glavno gospodarsko značilnost vsakega obdobja. Posamezno črko uporabite le enkrat:

☐ 1848–1918	A prehod na tržno gospodarstvo in uveljavljanje novih trgov
☐ 1918–1945	B počasen razvoj industrije
☐ 1945–1991	C nastanek industrijskega polmeseca
☐ 1991–2007	D izvajanje politike policentričnega razvoja

(2 točki)

9. Glede na preglednico 1, ki prikazuje deset najuspešnejših slovenskih podjetij po prihodku v letu 2006, napišite, v kateri **gospodarski panogi** je bil prihodek največji, in **utemeljite**, zakaj je ta panoga **zelo donosna**.

Preglednica 1: Deset največjih slovenskih podjetij po prihodku v letu 2006

	Podjetje	Kraj	Celotni prihodki (v tisočih SIT)
1.	Petrol	Ljubljana	453.553.232
2.	Poslovni sistem Mercator	Ljubljana	405.625.451
3.	Revoz	Novo mesto	241.594.415
4.	Merkur	Naklo	195.086.216
5.	Holding Slovenske elektrarne	Ljubljana	188.602.355
6.	Gorenje Gospodinjski aparati	Velenje	180.147.821
7.	Lek	Ljubljana	178.388.210
8.	OMV Slovenija	Koper	156.514.275
9.	Krka	Novo mesto	144.097.336
10.	Engrotuš	Celje	127.043.939

(Vir: *Delo, Gospodarsko-finančni tednik*, 2007, št. 49, str. 30. *Delo. Ljubljana*)

Gospodarska panoga: _____

Utemeljitev: _____

(2 točki)

10. Naslov **članka na sliki 1** nakazuje značilnosti družbenega razvoja Slovenije v bližnji prihodnosti. Pojasnite **dve posledici** takega razvoja.

Slika 1

(Vir: Delo, Gospodarsko-finančni tednik, 2007, št. 43, str. 43.
Delo. Ljubljana)

1 _____

2 _____

(2 točki)

E1 – SLOVENIJA

11. Katera januarska **izoterma** omejuje ozemlje s submediteranskim podnebjem Slovenije?

(1 točka)

12. K opisom v spodnji preglednici pripišite ustrezno **regijo Submediteranske Slovenije**.

Značilnosti	Ime regije
Reki Rižana in Dragonja v spodnjem toku odlagata droben pesek in glino iz flišnega gričevja.	
Tekoče vode so dno doline razrezale na posamezna gričevja.	
Regija je planotasta in sega do Tržaškega zaliva.	

(3 točke)

13. V **prilogi 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** so s črkami **A**, **B** in **C** označene tri vrste **rečnih dolin**. Zapišite črko, ki označuje **slepo dolino**, in **ime kamnine**, po kateri teče vodotok, ki jo je oblikoval.

Črka: _____

Ime kamnine: _____

(2 točki)

14. Opišite **dve podobnosti** med Brkini z dolino notranjske Reke in Goriškimi brdi.

1 _____

2 _____

(2 točki)

15. Koper je pomembno mednarodno pristanišče.

Opišite, zakaj so **pristaniško dejavnost** začeli intenzivneje razvijati šele po 2. svetovni vojni.

Pojasnite, kako je gospodarski razvoj Kopra po 2. svetovni vojni vplival na **narodnostno sestavo mesta**.

(2 točki)

E2 – SLOVENIJA

16. Kako imenujemo **ozemlje**, na katerem poleg **večinskega naroda** živijo tudi pripadniki **narodnih manjšin**?

(1 točka)

17. Napišite avtohtoni **narodni manjšini v Sloveniji**.

(1 točka)

18. V **prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** so s številkami označene pokrajine, v katerih živijo **Slovenci v Italiji**. K številkam zapišite **imena pokrajin**.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

19. Opišite dva primera **uveljavljanja narodnostnih pravic** slovenske manjšine v Tržaški pokrajini.

1 _____

2 _____

(2 točki)

20. V **prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** sta s črkama **A** in **B** označeni območji s slovensko narodnostno manjšino na avstrijskem Koroškem. Zapišite **črko**, ki označuje območje z **manjšo asimilacijo**. Pojasnite družbenogeografski vzrok za njen počasnejši potek.

Črka: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

21. Opišite dve **gospodarski značilnosti** Porabja, ki vplivata na številčno **upadanje** porabskih Slovencev.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Prazna stran